

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12— miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 6.

N° 345

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 20 Grudnia 1828 roku w Sobotę.

Wiadomości Handlowe.

Giełda Warszawska dnia 19 Grudnia 1828r.

Wexle.	Kurant Polski		Gotowe pieniądze	Kurant Polski		Papiery.	Kurant Polski	
	žadano.	placon.		žadano.	placon.		žad.	plac.
	zł. gr.	zł. gr.		zł. gr.	zł. gr.		zł. gr.	zł. gr.
Amszterdam 250 z.r. 2 mies.	—	—	Złoto Polskie	—	—	Listy zastawne, za 100 złot.	87.	115
Berlin 100 r. tal. 2 mies.	601	15	Imperjały ros.	—	—	Obligacje hypoteczne	—	—
ditto z kr. terminem	—	—	Dukaty Hol. nowe 1 sztuka	20	3 20	Assekuracje skarb: 100 złot.	—	—
Gdańsk, 100 tal. 2 mies.	600	—	ditto stare	—	—	Obligacje pragskie 100 złot.	—	—
ditto z kr. terminem	606	—	ditto na passir	—	—	Dow: k. centr. likwidacyjnój	—	—
Hamburg, 300 m. k. 2 mies.	903	—	ditto austrjackie	—	—	ditto ditto za żoład	36	35
Lipsk, 100 tal.	—	—	Frydrychsduy	32	12	ditto ditto za inne	—	—
Londyn, 1 funt szter. 3 mies.	40	95	Bruski kurant 100 tal.	606	—	Zapisy drogowe	—	—
Moskwa 100 r. b. 1 mies.	—	—	ditto bilety kassowe	606	—	Obligac. ros. 6 od 100 wassyg.	—	—
Petersburg ditto	—	—	Assygna. Ros. 100 rubli	—	—	ditto ditto w srebrze	—	—
Patyz., 300 fran. 2 mies.	—	—	Rilety bankowe austrjackie	—	—	ditto 5 od 100 w srebrze	—	—
Wiedeń, 150 zł. reni. 2 mies.	—	—	Einlesung Szeiny ditto	—	—	ditto ditto w Hamb. Cert.	—	—
Wrocław, 100 tal. 2 mies.	603	—				ditto ditto dit. w Poż. Angl.	—	—

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE. — Warszawa.

Rozkaz dzienny do wojska Polskiego.

W kwaterze głównej w Warszawie dnia 6 (18) grudnia 1828 roku.

Za Najwyższym Rozkazem.

W sztabie placu Miasta Warszawy.

Postępuje na wyższy stopień:

Za odznaczenie się w służbie:

P. o. majora placu, z pułku grenadierów gwardji, kapitan Franciszek Daszewski, na podporucznika, z pozostawieniem go stale przy obowiązkach które dotąd pełni.

Naczelny Wódz

(podpisano) KONSTANTY
W. X. R.

Zgodno z oryginałem.

p. o. szefa sztabu głównego generał brygady.

Siemiątkowski.

W Imieniu Najjaśniejszego MIKOŁAJA I, Cesarza wszech Rosji, Króla polskiego, etc. etc. etc.

Rada Administracyjna królestwa. — Zważywszy, iż żadna z gazet krajowych nie obejmuje wszystkich ob-

wieszezeń rządowych; że przez to mogą się dla władz zatrudnienia w udzielaniu im rozporządzeń do publikacji przeznaczonych, a stronom interesowanym przybysza wydatków, tak na utrzymywanie kilku gazet, jakoteż na kilkakrotną opłatę doniesień, ich kosztem umieszczanych; że dotychczasowa cena opłaty takowej jest za wysoka; że tym niedogodnościom zaradzić może wydawanie gazety rządowej, obejmującej wszelkie obwieszczenia rządowe; niemniej chcąc mieszkańcom królestwa nieznanym języka krajowego, oraz cudzoziemcom ułatwić poznanie rozporządzeń rządowych, na przedstawienie ministra prezydującego w komisji rządowej wyzn. relig. i ośw. publicznego, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1. Od dnia 1 stycznia 1829, będzie wydawana gazeta rządowa, mająca jedynie umieszczać wszelkie urzędzenia rządowe i obwieszczenia tak sądowe jak i administracyjne, oraz wiadomości urzędowe.

Art. 2. Urzędzenia i obwieszczenia urzędowe, do publikacji przeznaczone, będą od dnia 1 stycznia 1829 przesyłane od władz właściwych redakcji gazety rządowej. Obwieszczenia jednak mniej obchodzące ogół mieszkańców królestwa, mogą w miarę uznania władzy, która je do wiadomości podaje, być umieszczane w gazetach rządowych, lub też, jak dotychczas tylko w dzienniku wojewódzkim.

Art. 3. Umieszczenie w gazecie rządowej obwieszczenia, do publikacji w dzienniku praw nieprzeznaczonego, jest dostatecznym dowodem jego ogłoszenia.

Art. 4. Gazetom krajowym po dzień dzisiejszy istnącym, zostawiamy wolność umieszczania rozporządzeń i obwieszczeń rządowych obok innych wiadomości politycznych, handlowych, naukowych i t. p.

Art. 5. Obwieszczenia towarzystwa kredytowego ziemskiego, bankowe, loteryjne, licytacyjne, hypoteczne, spadkowe, wyroków w sprawach cywilnych i defraudacyjnych, promocji szkolnych, będą umieszczane w gazecie rządowej za opłatą w art. 6 niniejszego postępowania oznaczoną; wszelkie zaś inne rządowe bezpłatnie.

Art. 6. Za jednokrotne umieszczenie obwieszczeń w gazecie rządowej, stanowiący opłatę od wiersza drukowanego, podług wzoru osobno zatwierdzić się mającego, pięć groszy polskich; za dwukrotne, ośm groszy polskich; za trzykrotne dziesięć groszy polskich.

Art. 7. Kwartalna prenumerata gazety rządowej, która na całych arkuszach codziennie wychodzić będzie, kosztować ma piętnaście złotych polskich, oprócz kosztów przesyłania pocztą, które oddzielnie mają być umówione z dyrekcją generalną poczt.

Art. 8. Wszelkie obwieszczenia mogą w gazecie rządowej, w miarę potrzeby, uznanej przez właściwą władzę, umieszczane być, obok oryginału polskiego, i w tłumaczeniu niemieckim lub francuzkiem.

Art. 9. Zarządzenie wydawaniem gazety rządowej poruczamy kommissji rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

Wykonanie niniejszego postanowienia ministrowi prezydującemu w kommissji rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego, tudzież kommissjom rządowym, w czym do której należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu rady administracyjnej dnia 2 grudnia 1828 r. — Minister stanu prezydujący. (podpisano) *W. Sobolewski*. — Minister wyznań i oświecenia. (podpisano) *S. Grabowski*. — Rada sekretarz stanu, generał dywizji. (podpisano) *Kossecki*. — Zgodno z oryginałem rada sekretarz stanu, generał dywizji, (podpisano) *Kossecki*.

Zagajenie sessji publicznej towarzystwa królewskiego przyjaciół nauk w dniu 15 grudnia 1828.

(Dalszy ciąg).

Piotr Maliszewski członek korespondent nasz w Paryżu, porwanym nam został w ciągu ostatniego lata. Okoliczności i związki krwi przymusiły go mieszkać za granicą. Pobyt w kraju, gdzie nauki zachęcone, wspierane przez rząd kwitną w całym swym blasku, zjednał Maliszewskiemu sposobność z bogactwami niemi chciwego oświaty umysłu, by ich potem użyć na korzyść własnej ojczyzny. Rodzienna ziemia, nie schodziła nigdy z pamięci jego; młodzi Polacy udający się do Francji dla wydoskonalenia się w naukach, znajdowali w Maliszewskim przewodnika, poradę, co mówić? ojca. Pozna przyszłość w dziełach jego, jak zawsze ojczyzna miłą mu była.

Do strat tych przydać jeszcze należy śmierć dziekana wydz. lekarz: Jana Freyer biegłego w sztuce swojej, przykładnego w życiu. Od ustanowienia szkoły lekarz: s. p. Freyer trzy lata pracował w niej bezpłatnie. Zo-

stawił nam dzieło o materji medycznej i formularze medyczne we 3ch tomach.

Nieustaje obywatelska ziomków naszych gorliwość w zbogacaniu przybytku tego, już to rzadkimi ziegami, już drogiemi szcztakami starożytności ojezystych.

Zacny prezes województwa krakowskiego Wielogłowski, oznajmuje nam, iż w ciągu tej ziny sprowadzone być mają do domu naszego, wspomniane już dawniej dwa nadleglejszej starożytności naszej rósagi, znajdujące się dzisiaj w Chęcinach; winniśmy również wdzięczność JPanu kommissarzowi obwodu stobnickiego Rożyckiemu i Cholomskiemu za przyłożenie się do odkrycia tego, również jak gorliwemu nader o starożytności ojezyste JPanu Ujazdowskiemu i Szamocie za napisanie o pomnikach tych uczonój i pracowitej rozprawy.

Tenże JPan Rożycki kommissarz obwodu stobnickiego, donosi nam, o znajdujących się w nowém mieście Korczynie, jednych z najdawniejszych starożytności kraju naszego: składają się one: 1mo. Głowa kolosalna wysokości jeden łokieć i ćwierć mająca, z wieńcem na głowie z kamienia piaskowego, nieforemnej roboty. Wieść między mieszkańcami niesie iż głowa ta należała do ogromnego posągu za czasów pogańskich. 2do. Dwóch rycerzów na koniach, z podniesionemi mieczami. 3tio. Trzy orły Polskie łokieć i pół ćwierci wysokości, z odmiennemi na głowach koronami. 4to. Głowa młodej kobiety z mruwą koroną, kształtniejsza od pierwszej. Wszystkie te rzeźby znajdują się w murze OO. Franciszkanów, wystawionym jak starzy ludzie mówią z ruderów zamku gdzie Bolesław wstydlivy przemieszkiwał; gdzie niedzie tego jeszcze fundamenta zamku widać. Posiadane około uroczyska noszą imiona ogrodów i sadzawek królewskich. JPan Rożycki przyrzeka nam, dołożyć starania w odkryciu dalszym starożytności nad Nidą, jako to: z Chrobrza, mieszkania Bolesława Chrobrzego i z Wiślicy sławnój sejmem za Kazimierza Wielkiego. Niech wcześniej mężowie ci gorliwi o zachowanie zabytków narodowych, dzięki nasze odbiorą.

Hrabia Józef Krasinski podkomorzy dworu J. K. M. ofiarował towarzystwu nabytą przez siebie, w Reynards na Śląsku tablicę, z napisem, iż Jan Kazimierz. po abdykacji swojej, udając się do Francji w roku 1669, dnia 17 sierpnia, w domu tym nocował.

JPan Malczewski porucznik pułku 4go piechoty, świeżo powracający z pod Warny, przywiózł nam kawałek wapna wodotrwałego, wycięty z muru Trajana przy brzegu morza czarnego, w okolicy Kiustendzi, za Rzymian Constantia zwanój, niemniej jak profil i plan wiatu całego; miło nam jest widzieć, iż młodzień nasza w jakimkolwiek położeniu i kraju znajdująca się, zawsze jest troskliwą o zbogacenie zbiorów naszych publicznych.

Porucznik Piotr Sokolnicki, synowiec s. p. generała Sokolnickiego, złożył do zbioru towarzystwa zostawioną po stryju swoim urnę, z otłomkami kości króla Stanisława Leszczyńskiego. Dziwne prawdziwie do końca przeznaczenie króla tego. Urodzony w równości, szczęściem i talentami, po dwakroć skronie swoje, królewską uwieńczył koroną. Nieodstępny przyjaciel dobroczyńcy swego Karola XII, ciężkie do końca wytrwał

z nim przygody. Po powtórnem obraniu, w czasie o-
bleżenia Gdańska, cudem prawie od ostatniej zguby
wyrwany, z króla stał się tułaczem i kiedy mąż stały
żadnej już nie tusząc nadziei, mężnym umysłem zno-
sił te srogie przeznaczenia ciosy, alie niespodziewany
wypadek czyni go teściem najpotężniejszego z królów,
daje panowanie nad piękną i żyzną prowincją. Dotąd
lud Lotaryński ze łzami wdzięczności wspomina rzady
jego, dotąd herby Polskie i Litewskie jasnieją na gma-
chach w Nansy wystawionych przez niego. Waleczny
i gorliwy wódz Sokolnicki po tylu krwawych zapasach,
z hufcami naszymi wracający do ojezyny, uczcił wspa-
niałym i religijnym obrządkiem pamięć króla Polaka,
co więcej, chciał, by choć szczątek jego, pozostał w
ziemi polskiej. Niestety! po tylu igrzyskach losów, z
tytu wielkości, kilka tylko kostek zostało. Bodajby
opatrność szczyłki te nienaruszonymi zachować ra-
czyła.

I. Dary do biblioteki towarzystwa.

I. Od członków zgromadzenia.

Tomasz Święcki mecenas przy sędzie najwyższej in-
stancji, dzieło własne: Opis starożytnej Polski we dwóch
tomach, wydanie powtórne 1828.

Xiądz Edward Czarnecki kanonik metropolitalny war-
szawski: *Fortifikation ou Architecture militaire par*
Samuel Marolois 1615.

Walenty Skorochód Majewski, dzieła własne:

a) Grammatyka mowy starożytnych Skutów, sanskry-
tem czyli dokładną mową zwaną 1828.

b) Zbiór rozpraw w dwóch tomach, historją wędro-
wek i przesiedleń ludów wyjaśniających.

Piotr Köppen: siedm pism rozmaitych przez siebie bąc
to w języku rossyjskim, bąc też w niemieckim wyda-
nych, o przedmiotach starożytności greckich, sławiań-
skich, niemniej o bibliografji sławiańskiej traktujących.

Marek Antoni Jullien, z Paryża.

a) *La France en 1825 ou mes regrets et mes espé-*
rances. Discours en vers, Par M. A. Jullien de Paris.

b) Wyimki z *Revue Encyclopédique*, jako to: *L'Amé-*
rique, Philosophie de l'esprit humain, Examen de l'ou-
vrage intitulé: Probleme de l'esprit humain, Le tom-
beau d'une jeune Philhelene; élégie. De la Grèce au com-
mencement de l'année 1827.

Józef Sękowski professor języków wschodnich w Pe-
tersburgu, pisemko własne: *Karamannaja Knyha dla*
ruskich wojnow w Tureckich pochodach 1828.

Jan Kanty Krzyżanowski, dzieło własne wykład fi-
zyki powtórnego wydania.

Antoni Magier: Kartę meteorograficzną stolicy kró-
stwa polskiego, ułożoną przez Wojciecha Jastrzębowski-
go, w ramy złoczone oprawną, oraz drugi exemplarz o-
niejże, z objaśnieniem potrzebnym do użycia tejże karty.

Joachim Lelewel, dzieła własne:
a) *Edda*, to jest xięga religji dawnych Skandynawji
mieszkańców. Wilno 1828.

b) *Dzieje bibliotek.* Warszawa 1828.

c) *Sztuka rozumowania* przez Hussarzewskiego w
rękopiśmie.

Wincenty Krasiński: plan fortecy Kamieńca przed za-
jęciem jej przez Turków.

Kawaler Abrahamson: dzieła w przedmiocie wzajem-
nego sposobu uczenia przez siebie wydane.

Hartig naczelny nadleśny w państwie pruskiem, pisem-
ko własne pod tytułem: *Anleitung zur Prüfung der forst-*
kandidaten. Berlin 1828.

X. Siarczyński kanonik i dyrektor biblioteki Ossoliń-
skiego we Lwowie, dzieła własne:

a) *Czasopism naukowy*, dwa zeszyły pierwszego tomu.

b) *Obraz panowania Zygmuntia IIIgo*, we dwóch to-
mach. Lwów 1828.

2. Od osób nienależących do towarzystwa

Z książąt Sanguszków hrabiha Ostrowska: exemplarz
poezji Adama Mickiewicza własnym kosztem wyda-
nych w Paryżu.

Bezimienny: Rękopism w osmnastu woluminach in
folio pod tytułem: *Historja podróz napisana przez La*
Harpa, zawierająca odkrycie krajów dawniej niezna-
jomych, oraz obyczaje, rząd, religją i handel obywateli,
na język polski przełożona przez J. B.

Jan Ludwik Zukowski: *Georg Engelhard von Löhnei-*
sen Hof - Kriegs und Reitschule, das ist, gründlicher
Bericht della Cavalleria 1729.

Nepomucen Kurowski, dzieła własne:

a) O urządzaniu gospodarstw według zasad rozumowa-
nego rolnictwa, tomów dwa.

b) *Rzut oka na tak ciężkie czasy.* Warszawa 1828,
J. C. Laer: *Skizzirte Darstellung der Verhandlungen*
über Schafzucht und Wollwesen. Brünn 1826.

W. H. Gawarecki, pismo własne: *Pamiętnik history-*
czny Płocki 1828.

Antoni Żebrowski, jeometra województwa krakow-
skiego: *Smutne starożytności theatrum, to jest: Tra-*
gedja Seneki rzymskiego, przetłumaczone przez X. Jana
Alana Bardzińskiego. W Toruniu 1696.

Józef Czech z Krakowa:

a) *Rozprawa nad przyczynami uwłaczających nau-*
kom mniemań, przez J. Sołtykiewicza 1828.

b) *Komeniusz francuzko-polski.*

c) *Wędzidło z Muła powieść.*

Józef Chrzasczewski, korektor drukarni: dziewięć
pism w różnych przedmiotach.

Jan Nepomucen Janowski: *L'observateur anglais, to-*
mes III. Les provinciales, tome I.

Józef Jaekel z Wiednia: Drugi tom dzieła swego pod
tytułem: *Europäische Münz-Mass und Gewichtskunde.*

Dr. Kaczkowski, dzieło własne: *Lekcje Hygeny czyli*
nauki zachowania zdrowia.

Edward Rakiety, sekretarz kommissji R. W. R. i O.
P. sześć exemplarzy mowy X. Tomasza Dąbrowskiego,
mianej w czasie żałobnego nabożeństwa za ś. p. Hy-
acynta Dziarkowskiego.

Głuszyński, dyrektor banku polskiego, rękopiśma o-
bejmujące.

a) *Summaryusz papierów kancelarji Augusta III zaj-*
mujący i poprzednicze panowanie:

b) *Summaryusz rękopiśmów po Albertrandym.*

c) *Dziennik podróży Radziwiłła z królewiczem Wła-*
dysławem od 5 listopada do 10 kwietnia 1624 i inne
pisma z tegoż roku.

d) *Rękopism historyczny z roku 1572 (pamiętniki O-*
rzelskiego).

Ignacy Romberg, dzieło własne: *Chienja z zastosowa-*
niem do sztuk i rzemiosł, tom drugi.

(Dokończenie nastąpi.)

ROSSJA. — N. Pan obdarzył generała piechoty Rolb orderem St. Alexandra newskiego z djamentami. — Pułkownik Diaków 2, z pułku gwardji ulanów J.C.M. Cesarzewicza W. X. Konstantego, mianowany został dowódcą pułku strzelców konnych arzamaskich. — Kapitan okrętowy A'Court napisał pod dniem 17 listopada roku b. list do wicekanclerza hr. Neselrode, zapewniając go że rozgłoszone przez gazety francuzkie wieści, jakoby okręt Pantelejmon, na którym ministrowie zagraniczni z Warny do Odessy powracali, w wielkiem z powodu burzy zostawał niebezpieczeństwie, które powiększała jeszcze niezdatność kapitana okrętowego, są bezzasadne. — Roku 1818 wprowadzono do Rossji zagranicznych towarów za 116,107,998 r., a wyprawiono płodów rossyjskich za 181,218,021, r. Od tego czasu powiększał się co raz bardziej handel, jakkolwiek summa wartości pojedynczych artykułów w niektórych latach mniejszą się okazała, a to z powodu spadnięcia ich ceny.

ANGLJA. — *Goniec* Londyński umieścił następującą korespondencję z Lizbony pod d. 22 listop: »Pogłoska o zgonie Don Miguela, a nawet o zabalsamowaniu zwłok jego rozeszła się po całym mieście. W skutku niebezpiecznego zapalenia około miejsca, w którym nogę złamał, odjęli lekarze dawniejsze bandaże i poczynili kilka zmian w położeniu łóżka, przez co jak mówią, opóźniła się kuracja o 10 dni. Młodsza infantka uskarża się na ból w kolanie, starsza nosi plaster na czole. Oprócz lekarzy niewolno nikomu, nawet najznakomitszej szlachcie odwiedzać Don Miguela. Jedni utrzymują za pewnością, że już nie żyje. Lekarze zalecili izby przez ośm dni zostawiono go w zupełnym spoczynku; dopiero po upłynięciu tego czasu będą mogli ministrowie zatrudnić go podpisami rozkazów gabinetowych. Nawet ministrowie wstrzymali swoje czynności. Mówią o reencji, na której czele ma stanąć królowa matka i o przybyciu niedawno gońca z Madrytu z depeszami bardzo ważnemi. — Podług gazety Times ministrowie angielscy postanowili rozłączyć Portugalczyków w Plymouth przebywających, ale poseł brazyjski przełożył im, że Portugalczycy nie są to jency wojenni, którychby ucieczki należało się obawiać, że ówsem są to poddani jednego z sprzymierzeńców króla angielskiego. Taż sama gazeta mówi o pogłosce, jakoby mocarstwa miały zamiar wysłać znowu do Stambułu pełnomocników z poleceniem układania się z Portą o pokój. — Kilku majątnych kupców, osiadłych w mieście chińskim Canton, prosiło o pozwolenie prowadzenia handlu z krajowcami. Wielkorządca odmówił im pozwolenia i odpiisał między innymi w ten sposób: Zagraniczni barbarzyńcy, którzy z tak nierozsądna zapamiętałością sprzeciwiać się chcieli rozporządzeniom niebieskiej dynastji, zastępują łaciwie na chłostę. — Do Manilli zawiął statek duński, na którym znajdowało się 1000 beczek prochu, co tam wielkie sprawiło wrażenie. — Wystawy przez wicekróla egipskiego agent, otrzymał pozwolenie oglądania warzlatów okrętowych w Portsmouth. — W Londynie otrzymano gazety indyjskie z czerwca, w których znajdują się rozumowania o stosunkach Rossji z Turcją. — W Mallaca zaczęła wychodzić gazeta w je-

zyku chińskim, mogąca mieć wielki wpływ na naród od wieków zostający w jednej stopie uprawy umysłowej. — Professor Harwich otrzymał w nowym uniwersytecie londyńskim katedrę języka hebrajskiego. Towarzystwa uczzone w Anglii są ciągle czynne, a każde ich posiedzenie publiczne przekonywa, że członkowie pracują gorliwie dla dobra rozmaitych umiejętności. — Gazety kolumbijskie z ostatnich dni września donoszą, że między Peru i Boliwią w d. 6 lipca pokój został zawarty. Posiłkowe wojsko kolumbijskie wyjdzie z Boliwji. Naczelnik wojska w Boliwji Urdininea, obowiązał się zwołać kongres na dzień 1 sierpnia, dla przyjęcia abdykacji generała Sucre, zaprowadzenia rządu tymczasowego, zwołania zgromadzenia narodowego, które przejrzy obowiązującą ustawę i wyboru prezydenta; stronnicy Boliwara nie są kontenci z tego traktatu i używają go za powód, dla Kolumbji dostateczny, do wydania wojny rzeczywistej peruwjanskiej. (G. H.)

FRANCJA. — Dziennik Rozpraw umieścił z Lizbony pod datą 19 listopada następujące wiadomości o Don Miguelu: »Pogłoski o stanie zdrowia Don Miguela noszą na sobie cechę stroniectwa, które je rozgłasza; jedni utrzymują że już umarł, lub wnet umrze, drudzy zapewniają że kuracja jego idzie pomyślnie. To pewna, że po konwulsjach przyszedł do przytomności, ale we 40 godzin, dnia 17 wieczorem, znowu w nie wpadł, a od dnia 18 nie można się o niczem dowiedzieć z pałacem Queluz. Płuca krwią zmiejszyły się, ale się wzmogła gorączka. Ten gazety rządowej i stronników Don Miguela potwierdza domysły, a od niejakiego czasu mnóstwo dworaków odwiedza królową matkę, która wyraźnie oświadczyła, że na przypadek zgonu Don Miguela obejmie rządy, ale książę Cadaval i stronnicy jego stawiają na przeciw niej prawa portugalskie, które ją od korony wyłączały i mają nadzieję, że dwory zagraniczne zgodzą się na mianowanie rejentem Don Sebastjana, syna księżniczki Beiry i zmarłego infantu Don Pedro. Stronnicy Don Sebastjana, mającego dopiero lat 17, sądzą, że zasłużenie jego z Donna Marją, pojedna wszystkie interessa. W takim razie korony portugalska i hiszpańska byłyby w ręku dynastji Burbonów.« — Gazeta codzienna ma korespondencje zupełnie przeciwnie; podług nich Don Miguel jest ty zdrow, iż może pracować z ministrami, a przypadek, jaki go spotkał nie zagraża bynajmniej jego życiu. — Król J. postanowieniem z dnia 30 listopada pobudził do czynności, odpoczywającą od lat kilku radę rolniczą, przez mianowanie jej członkami kilku znakomitych uczonych. — Pan Sudre czynił niedawno kilka doświadczeń z zastosowaniem wynalezionej przez siebie języka muzycznego do służby wojennej. Użyto traby do wydawania wojsku rozkazów i doświadczenie powiodło się jak najpomyślniej. — Donoszą ze Stambułu, że sułtan kazał założyć kilka szkół dla wojska lądowego i morskogo, niemniej szkołę lekarską. Od Ponte Picolo, aż do Belgradu, przy prowadzają do stanu obronnego wszystkie ważniejsze punkta. — Mówią o wyjeździe ajenta francuzkiego do Stambułu. (G. F.)